

Συντάκτρια: Νέλλη Πολύζου, ΚΜΟΠ – Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας

Κατακόρυφη αύξηση του κινδύνου σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών επέφερε η πανδημία, καθώς τόσο τα παιδιά όσο και οι ενήλικες περνούν περισσότερο χρόνο «σερφάροντας» στο διαδίκτυο. Σύμφωνα με πρόσφατη [έκθεση της Europol](#), η πανδημία οδήγησε σε «έκρηξη» της διακίνησης πορνογραφικού υλικού στο διαδίκτυο. Την ίδια στιγμή, η επιβεβλημένη κοινωνική αποστασιοποίηση έχει περιορίσει την επαφή και την αλληλεπίδραση μεταξύ των

παιδιών και υποστηρικτικών ενηλίκων, όπως είναι οι δάσκαλοι και οι καθηγητές.

Σε αυτή την «εικονική κοινωνία», στην οποία έχουμε κληθεί όλοι να ζήσουμε τους τελευταίους μήνες, ο ρόλος και η ευθύνη των γονέων στην προστασία των παιδιών τους από κάθε μορφής online κίνδυνο αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία. Απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορέσουν, όμως, να προστατέψουν τα παιδιά τους είναι να έχουν πρόσβαση σε σωστή ενημέρωση και επίσημη εκπαίδευση σχετικά με την πρόληψη της παιδικής κακοποίησης.

Πρόσφατη έρευνα, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος **STOP – «Σταματήστε την παιδική κακοποίηση μέσω της αποτελεσματικής εκπαίδευσης και της επαυξημένης πραγματικότητας»**, στο οποίο από την Ελλάδα συμμετέχει το Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας - ΚΜΟΠ, έδειξε ότι οι περισσότεροι γονείς δεν είναι επαρκώς ενημερωμένοι σχετικά με τις διαφορετικές μορφές παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης και τους τρόπους πρόληψής της. Χαρακτηριστικά, οι πιο συνηθισμένοι τρόποι ενημέρωσης των γονέων πάνω σε αυτό το θέμα φαίνεται πως είναι οι συζητήσεις με άλλους γονείς καθώς και ανεπίσημα μέσα, όπως δημοσιεύσεις και έρευνα στο διαδίκτυο. Οι εκπαιδεύσεις μέσω των σχολείων ή συλλόγων γονέων είναι λιγότερο διαδεδομένες. Ως αποτέλεσμα, οι γονείς παραμένουν ελλιπώς ενημερωμένοι σχετικά με το θέμα. Παρότι οι περισσότεροι συνειδητοποιούν ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο εγκυμονεί κινδύνους, δεν γνωρίζουν όλες τις μορφές των κινδύνων με τους οποίους μπορούν να βρεθούν αντιμέτωπα τα παιδιά τους, πέραν των social media και του online chat.

Τι κάνουν, όμως, στην πράξη οι γονείς για να προστατεύσουν τα παιδιά τους; Η έρευνα του STOP, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Ισπανία, την Κύπρο και την Κροατία, έδειξε πως οι γονείς χρησιμοποιούν κυρίως λειτουργίες γονικού ελέγχου στις συσκευές με τις οποίες τα παιδιά τους μπορούν να συνδεθούν στο διαδίκτυο, καθώς και προγράμματα προστασίας των υπολογιστών από εξωτερικές «επιθέσεις» και ιούς. Σε έναν μικρότερο βαθμό, κάποιιοι συζητούν με τα παιδιά τους σχετικά με τους κινδύνους που «κρύβει» το διαδίκτυο. Στην πλειονότητά τους, πάντως, συμφωνούν πως για να μειωθούν οι κίνδυνοι σεξουαλικής παρενόχλησης χρειάζεται μια ισχυρή στήριξη από το νομοθετικό πλαίσιο κάθε χώρας καθώς και η υλοποίηση περισσότερων εκπαιδεύσεων σε επίπεδο σχολείων.

Αναμφίβολα, ο ρόλος του σχολείου ως προς την εκπαίδευση γονέων και μαθητών σχετικά με την παιδική κακοποίηση είναι κομβικός. Σε μια εποχή όμως που η φυσική και κοινωνική επαφή είναι περιορισμένη στο ελάχιστο, με τα παιδιά και τους ενήλικες να επικοινωνούν πλέον σχεδόν αποκλειστικά μέσω του διαδικτύου, είναι σημαντικό οι γονείς να βρίσκονται σε επαγρύπνηση προκειμένου να αναγνωρίσουν τα σημάδια στο παιδί τους και να τα προστατεύσουν. Η «ψευδαίσθηση» της ασφάλειας του σπιτιού, στο οποίο βρίσκεται ο υπολογιστής και οι υπόλοιπες ηλεκτρονικές συσκευές, μπορεί να τους οδηγήσει στο να μην αντιληφθούν ότι ο κίνδυνος δεν είναι άμεσος και ορατός.

Η ουσιαστική επικοινωνία των γονέων με τα παιδιά και το χτίσιμο μιας σχέσης εμπιστοσύνης, η συζήτηση μαζί τους σχετικά με τα διαδικτυακά τους ενδιαφέροντα, τους «φίλους» τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους κινδύνους της έκθεσης των προσωπικών τους δεδομένων και φωτογραφιών στο διαδίκτυο, καθώς και ο τακτικός έλεγχος των ρυθμίσεων ασφαλείας και των ρυθμίσεων απορρήτου των λογαριασμών τους είναι μερικοί βασικοί τρόποι με τους οποίους οι γονείς μπορούν να προστατεύσουν τα παιδιά τους.

Στόχος του ευρωπαϊκού προγράμματος STOP είναι να συμβάλει στη μείωση της σεξουαλικής κακοποίησης και της εκμετάλλευσης παιδιών και νέων, ηλικίας 9-18 ετών, μέσα από την παροχή καινοτόμων εργαλείων στους επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά και νέους-ες προκειμένου να δημιουργηθούν καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Μεταξύ των δράσεων αναπτύσσεται και ένα παιχνίδι επαυξημένης πραγματικότητας (AR), το οποίο θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά και νέους-ες για να τους διδάξουν πώς να διαχειρίζονται περιστατικά κακοποίησης τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου.

Περισσότερες πληροφορίες για τις δράσεις μπορείτε να βρείτε στις ιστοσελίδες www.kmop.gr & <http://erasmusstop.eu/> καθώς και στη σελίδα του προγράμματος στο Facebook (@STOP child abuse ThrOUGH effective training and augmented reality).